

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ГЫВА ОБЛАСТЬ БОЛМАШ
КЫЗЫЛ ХОРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТЬ БОЛМАШ КЫЗЫЛ ХОРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1957
МАЙ
25
СУББОТА
№ 103 (3815)
Өртөө 20 коп.

Октябрьның 40 чыл оюнга уткуштур
(1 арын).
БИСТИҢ ТӨРӨӨН ЧУРТУВУСТА (1
арын).
Часкы тарылганы чоокку хуннерде
доозарыңче бүгү күштерни мобилизастаар
(2 арын).
А. Агбан. — Кукуруза тарылганын бе-
лик агротехниктиг деңгелге эрттер
(2 арын).

Г. Шадыр. — Кызылдын башкы учу-
лишинде доозарыңче экзаменеринге
бететкелер (2 арын).
Н. Чамзырын. — Нарынын «Бомжу-
ниамче орук» колхозта туугу ажалы (2
арын).
— Бистин чурттуу мурнакчы ажалы-
агыларының дуржулганын:
А. Новозов. Совхоз камналгалыг чо-
рук дөңгө демиселде (2 арын).

Н. Ишунин. — Кызыл хоорайың 1957
чылда бөдөө (3 арын).
Ч. Курорт (3 арын).
Г. Вербицкий. — Бүгү Европаның
улустарына кыжанышыны (3 арын).
ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиу-
мунун Даргазы К. Е. Ворошиловтун Ха-
нойда чоруп турары (4 арын).
КНО: Н. Соян — «Черни дугу» (4
арын).

КОЛХОЗ РЫНОГУ

Ажылчы чоннарың амыдыралы
улам-на чаагай болгаш өөрүшкүлүг бол-
зун дөңгө бистин чуртувуста бүгү-
ле чүдөдөр кылып турар. Бүгү совет ки-
жиринин эрге-ажыктары Коммунисттик
партияның болгаш Совет чазактың аз-
мөңгөйинин төүндө туруп турар. Бис-
тин чуртувуста ап чорутууну турар бүгү
көмөчтөгөр болза, совет улустун материал-
дыг болгаш култууралыг деңгелин улам-на
бедирерине угланган.

Совет кижилерин херектелдерин хан-
дырарына улуг ролду салып организа-
циялары ойнап турар. Оон-биле чеге-
лештир, ажылчы чоннарың ол херектел-
дерин хандырырга чутула черин колхоз
рыногу ээлээр ужураш. Колхозтар бол-
гаш колхозчулар боттарынын артыкшыл-
дыг продукттарын колхозтар рыноктары-
на салгылашып, оортан эвээш эвес
орулганы ап, хоорайларның ажылчы чон-
нарың көдө ажыл-агыйның продукттары-
ны биле хандырып турар.

Колхоз рыноктарының саяы сөөлү үе-
де бистин областа өскөн, оларның ажылы
элээн экижөөн. Маңаа чикер кылдыр Кы-
зыл хоорайда рыногу айттып болур. Бот-
тарының артыкшылдыг продукттарын
апаа чутула хоорай чогууну колхозтары
эвес, харың ыраа районнарың көдө
ажыл-агый артыкшылы салгылап турар
апарган. Колхозтарын продукт салгы-
лаар хей саяның ларктары Кызыл ры-
ногуна ачтыгынан.

Ук рыногу таарымчалыг кылдыр де-
рип кылган: өт болгаш өске-даа продук-
ттарын салгылаар кыры шыныгылыг
тусай черлерин база бажынын түдүн
кылган, рыноктуң кол орун асфальт-
лаан болгаш өске-даа дериникиннерин
түртүшүп кылган. Продукт салгылаар ла-
рктары Кы-Хем, Бий-Хем болгаш Тал-
ды районнарың чамдык колхозтары
организастан. Устүндө районнарың
чамдык колхозтарында организастан ол
ларктар чоңун херектелдерин хандыра-
рыңа база колхозтарың болгаш колхоз-
чуларың артыкшылдыг продукттарын
сайгарына биче эвес ролду ойнап
турарын демдегээр херек.

Каз-Хем районун «Тилелге» көдө
ажыл-агый артыкшылы продукттарын
колхоз ларга уруучу салгылап тур-
рар. Чоңун херектелерге эргежөөк чутула
продукттар: өт, дагаа чуургалары, үс,
саржа болгаш оон-даа өске чүдөдөр ол
ларктар бар. Колхоз рыногунче көдө
ажыл-агый продукттарын чорутар. Ду-
гайында ук колхозтун баштаар чери
үргүчү салгып турар. Артыкшыл-
дыг продукттарын колхоз рыногунга
сайгарып салгылаш, оортан эвээш эвес
орулганы ол артыкшылы кирип ап тура-
ры таварылга эвес.

Ындыг болза-даа, областың колхозтар
рыноктарының ажылында улуг чепсес-
терин барып, рыноктары көүдөдөр
хөгүдөр дугайында чамдык черлерин
көргөш, совет болгаш ажыл-агый органи-
зацияларының база чамдык колхозтарын
баштаар черлерин талашыптан салгып
салбайн турарын демдегээр херек. Область
төв Кызыл хоорайда рыногуң ажылында
да улуг чепсестер бар. Кызыл рыногунун
дериникин чазартып, чаа-чаа ларктары
ны организастан-даа болза, үс ларктар
амга чедир-ле ыныгы-ла өн ачылдып
шыдабайн турар. Рынокта салгылап турар
продукттарын өртөстөр чангыс аай
эвес болур таварылгалар ам-даа үргүлчү-
лөп турар.

Областа колхозтар рыноктарын көүдө-
дөр, оларның ажылы экижир төлөдө,
бирги ээлчеге область төв Кызыл хоор-
айда рыногуң ажылы экижир, өсү-
лүг чуртуну апаа тургузары эргежөөк чу-
гула. Кызылда колхоз рыногу бодунуң
үлгөргө-чизөөн областың бүгү районна-
рында, колхозтарында рыноктарга көргү-

өр ужураш. Областың колхозтарында
болгаш колхозчуларында келген продук-
ттарын, ылангыя амгы чайгы үеде сай-
гарып салгылаарыңа, сайгарылганың
үзүндө кадалап шыгаарыңа Кызыл
хоорайның хамаарышкан ажыл-агый ор-
ганизациялары дузалажыр хүлээлгели.

Колхоз рыноктары болза, боттары анаа-
ла тыттып келбес, оларның ажылы чаа-
гаар-ла хөгжүй бербес, а оларны өртөл-
дөр баштаар черлеринин болгаш чер-чер
Советтеринин талашыптан организастан-
дар, оларның ажылын удурутуп башкаар
ужураш. Ындыг турбүжө, Чалаана, Ша-
гаан-Арыг болгаш Туран хоорайларда
рыноктарың ажылыңа удурулганы ук
хоорайларның Советтери ботандырбайн
турар. Оон ужурунда үстүндө айткан
хоорайларда колхоз рыноктары амгы үеде
дыка чепсес ачылдып турар.

Көдө ажыл-агый продукттарына бүдү-
рерин шиптирер көүдөдөр дугайында
СЭК-инин XX съездинин айткышкы-
нарын амыдыралга ботандырбышаан,
бистин областың партия, совет болгаш
ажыл-агый организациялары көдө ажыл-
агый продукттарын бүдүрерин дыка кө-
үдөткөн. Колхоз рыноктарын районнар
төптөрине болгаш колхоз бурзунге бау-
лур организастан бодунуң бүгү аргазы
бисте бар. Бар рыноктарың ажылың эки-
жир, чаа рыноктарың немей организа-
станары чутула.

Колхоз рыноктарына салгылап ажыл-
даар ларктарын белеткээрине, өөртө-
ринче көдө ажыл-агый артыкшылың
баштаар черлери кичээңгей салыр ужу-
лур, чүте дөргө, колхоз рыноктарында
ларктарга салгылаары—харысалагылап
болгаш чутула соруга. Ичканга, кол-
хоз ларктарына белеткел чок кижилер
ажылдап болбазы черле билигин.

Колхоз рыноктарына баулу көрүм-
чүрүмү болгаш арыг-шөверин тургузар
херек. Рыноктарга арыг-шөверин тургу-
зарына практиктик дузаны көргүзгөш ме-
дицина болгаш ветеринария ажалдык-
ларың чутула хүлээлгели. Колхоз ры-
ноктарың ажылыңа удурулганы бол-
гаш контрольду чер-чер Советтеринин ба-
за ажыл-агый организацияларың талашы-
птан чокка ботандырп турарынын
түңгөндө саяның чангыс аай чурту-
мун үрөөр, ак-сеткилдиг эвес чамдык ки-
жиринин талашыптан чинжир чорукту
кыла бээр таварылгалар колхоз рыноктары-
нда ам-даа бар дээрин айттыр чуту-
ла. Чамдык кижилерин талашыптан чин-
жир салгылашының чоруда бээр та-
варылгаларга удурулганын белеткел-
ди организастанары чер-чер Советтеринин
болгаш ажыл-агый организацияларың
база бистин бүгү хой-инициативин чуту-
ла хүлээлгели болуп турар. Чинжир са-
лыг кылдыр чамдык кижилерин талашы-
птан колхоз рыноктарын ажалдай бээр та-
варылганы кажан-даа болдурбас ужураш
бис.

Колхоз рыноктарын хөгжүдөр, олар-
ның ажылын баулу экижир колхоз-
тарын экономиказың бажылаарыңа,
колхозчуларын материалдыг дениелди
улам-на бедирерине болгаш хоорайлар-
ның ажылчы чоннарың херектелдерин
хандырырга чутула ужураш-дузалап бо-
лур турар. Колхозчу рынок бурзунге
ажылдаар кижилерге таарымчалыг бүгү
байдалдарын тургузары колхозтар баш-
таар черлеринин болгаш хамаарышкан
ажыл-агый организацияларың кичээң-
гейинин төүндө турар ужураш.

Колхоз рыноктарын хөгжүтүшпаш,
хоорайларын болгаш районнар төптөр-
ниң ажылчы чоннарың аш-чөм про-
дукттарына херектелдерин чедикши-
ниң хандырып, колхозтарын база колхоз-
чуларың орулгаларын улам көүдөдө-
дөр!

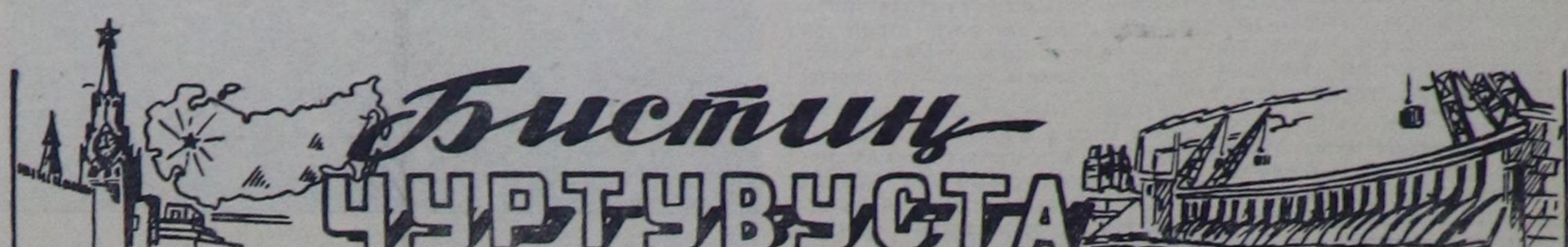
Октябрьның 40 чыл оюнга уткуштур

СИЗИҢ. (Телефон-биле). Бүрөндө мып
ажыл-агый черинин коллективни Октябрь-
ның социалисттик Улуг революцияның
40 чыл оюнга чедикшиңниң ужуражыр,
ылангыя бо чылын белеткел болгаш сал-
дашкын планын хуусаа бетинде күү-
сөдирин хүлээген. Ажыл-ишчилер
хүлээлгели күсөдир турар. Салдарыңа
28 муң кубометр мып белеткел турган.
ам, 17 муң кубометр белеткел, оон 14
муң кубометр суг кыдында дажып ал-
ганнар. Мып кезиктерин Долгова, Мах-
тодова, Тыршыкына олар хүн оонадамын

Комбайн септелгези

Чадаана МТС-тиң механизаторлары дү-
жүт ажаап алышыныңа кичээңгейлиг
белеткенип турар.
Областа алдарлыг комбайнерлер Копа-
нев, Пойеишук олар өртөөн чылдарда ыш-
каш боттарынын комбайнарының септел-
гезин бир дугаарында кылып алганнар.
Коллектив сөөлү хүннерге чедир 7 ком-
байнарынын септелгезин дооскан. Оларын
дөртүч «С-4», а артканары «С-6» деп

комбайнар. База дөрт комбайнарының
септелгези база доостур четкен.
Комбайнерлер Кукузет, Котельников,
Дондук, Склярон болгаш Экендей оларын
септелге кылып турары дуржулгалыг. Ол
ышкаш хову карабыларының септелгезин
чедикшиңниң чорударына токарлар
Берецкий биле Кулаев, дорганнар
Тыртый-оол биле Солдатов, слесарь Анд-
реев, канакчылар Клебанский олар кы-
замкай ачылдып турарлар.

Найыслалдың металлургияларының үнү

Москваның «Бадыр болгаш маска» деп
заводунуң баарында улуг шөлдү майнын
21-де каш муң металлургия дола берген.
Митингинин профивилеринин завод ко-
митетинин даргазы эш И. Новиков ажи-
кан. Оон чутаалаан:

— Атомуг болгаш водородтуг чепсе-
ктиң шенелдерин хоругдар дугайында
бөттүг саналдары Каттышкан Напийлар
Организацияны, АКШ-тын, Англия-
нын, Франциянын чазактарына болгаш
өске-даа чазактарга Совет Эвилели чан-
гыс удаа эвес кирип турганы билигин
болтай. Чүтө бистин хой миллион улу-
зувустун эвес, харың база бүгү чер бө-
бүрзөңнү улустарының ханы күзөдөрүн
ол саналдар илередип турар. АКШ-тың
конгрессинге болгаш Великобританияның
парламентинге атомуг болгаш водород-
туг чепсектиң шенелдерин хоругдар
дугайында айттырганы талашып-ле Кы-
гырыны ССРЭ-нин Дээди Советинин че-
диги сессиязы хүлээп алган.

Чериниң кырыңа тайбыңны камгалап
алыр дөңгө боттарынын күзөдөрүнүн
талашып-ле делегейин улустары кажан-
артык күштүг болгаш чангыс эңгир. Бо-
дунун күш-ажылы-биле тайбыңны хө-
рөөн кышгылаар дөңгө бистин заводтуң
коллектив боттарының күштерин харам-
намас дээрине кандыг-даа чигинип
турбас.

Мартен чехиниң инженери А. Егоров-
ка сөс берген.

— Амгы үеде кижин төрөлтөгөч чүтө-
ле дайын эвес, харың база тайбың өйдө
кылгылап турар дуржула-шенелдер
база айным болуп турар, — деп ол чу-
галаан. «Бадыр болгаш маска» завод-
туң металлургия бистер реакциянын
чөңгөдөрине удурулганын күзөдөрүн
үндүрүп тур бис. Массалыг узулга-
шың ол чепсес бүдүрерин соксарып
чорукту моон сонгаар чедип алыр тө-
лөдө яролуг чепсектиң шенелдерин
сонгаарышың чокка соксардымын
бис шиптирерин-биле негеп турар бис.

Индирде — заводтун анык ажылчыны
А. Луганов.

Чурттуу колхозтары чигир свеклазының тарылгазының планын күсөткен

Чурттуу колхозтары чигир свеклазы-
нын тарылганын чедикшиңниң чоруткан-
нар. Майның 20-де план 100,8 хуу кү-
сөткөнгө. Свекла тарымының кол зона-
ларында тарылга өртөөн частан оозаң-
чөтө доозулган. Чигир свеклазынын үнү-
жүгү агаар бойдустан таарымчалыг бай-
дында өсүп турар. Тарып каан свеклаар
эки байдалда туруп турар. Чотуур өйдө
алдынтан хемчегелерин хараазы-биле,
свекла үнүжүн үрөөр курттар үнүштөргө

Ленинградка болган 400 муң кижини киржикчилег мипинг

ЛЕНИНГРАД, май 22. (СЭТА). РСФСР-
нин Соңгу-барыны зоназының областары-
ның болгаш автономнуг республикалары-
ның көдө ажыл-агый ажалдыкчылары-
ның чөвүлү хураалың ажылының доозу-
лганы-биле холбаштыр бүтүн Лениннин
хоорайның Ордун шөлдөгү хоорайның
400 муң ажылчы чоннарының митин-
гинин болган. Апаа ажылчылар,
инженер-техниктиг ажалдыкчылар, эр-
темдер, чер болгаш мал ажылынын
бүгү адыралың көдөрдө көдө ажыл-
агыйның ажал-ишчилеринге улуг дуза-
ны боттарының эрес-маадырың күш-
ажылы-биле көргүскөн кижилер чыгып
келгенер.

СЭК-ин Топ Комитетинин Бирги секрета-
ры эш Н. С. Хрущев индирге көстүп ке-
дирге чыгылганар чымы-биле уткула-
нар. Оон-биле калы индирге СЭК-ин
Президиум кижигүңгө кандидат,
партиянын Ленинград областы комитети-
ниң секретары эш Ф. Р. Козлов, Россия
Федерациянын соңгу-барыны талашы
зоназының областарының болгаш автоном-
нуг республикаларының партия база совет
организацияларының удурулганы, көдө
ажыл-агыйның мурнакчылары үнүп
келгенер. СЭК-ин Ленинград хоорай
комитетинин бирги секретары эш И. В.
Спиридонов Ленинград хоорайның ажал-
чы чоннарының митингинин ачтыкан.

СЭК-ин Ленинград обкомунун бирги
секретары эш Ф. Р. Козлов чүве чутаа-
лаан. Улуг Октябрьның 40 чыл оюнга
белеткел социалисттик чарытын көстүп
көргөш калбарышыны-биле, ажылчы
чоннарың чогадыгыш инициативаның
шаккын хөгжүдө-биле тодаргайла-
ны турарынын дугайын ол чутаалаан.
Россия Федерациянын соңгу-барыны талашы
зоназының болгаш автономнуг
республикаларының көдө ажыл-агый-
нын мурнакчыларының чөвүлү хураалы-
нын киржикчилеринин хүлээп алган кый-
гырында ол бүгү илергейлеткен. Олар
болза өтти, сүтү, картофады, ногаалары,
ленну болгаш көдө ажыл-агыйның
өске-даа продукттарын бүдүрер улам
ыйнап көүдөдөр талашып-ле дилим хү-
лээлгелерин алганнар.

Көдө ажыл-агыйны хөгжүдөрине Ле-
нинград областың ажал-ишчилеринин че-
дип алган чедикшиңнерин эш Козлов то-

Кур черлеринин совхозтар шөлдөрүндө

ЧЕЛЯБИНСК. (СЭТА). Кур черлерге
чоокта чаа тургускулаан совхозтарын
ажыл-агыйларында тарааның тарылга-
лары чоруп турар, чаа-чаа черлерин аң-
дашып турар. Областың көдө ажыл-агый-
нын ажал-ишчилер кызылганың тары-
лганын калбартып, ам база чүе муң

гектар ажыг кур черини шиптээдип ап
турар. Ону барык шиптузун совхозтар
боттандырар. Бо чылын областа 20 чаа
совхозтарын тургускан. Бүрүнө
ажылчылар колхозтарга бодаарга 170 муң
гектар ажыг шөлдү тарып турарлар.

Часкы хову ажылын чоокку хуннерде доозарыңче бүгү күштерни мобилизастаар

Чаагай дүжүттү өстүрүп алырлар

КЫЗЫЛ-ЧЫРАА. (Телефон-биле). Ленин
аттыг көдө ажыл-агый артели тараа
култураларынын тарылганын Чоон-Хем-
чик районун, харың областың безин кол-
хозтарын мурнап дооскан. Ол болза, Ча-
даана МТС-тиң механизаторлары биле
колхозчу ишчилеринин демин күш-ажы-
лынын түңгөли. Амгы үеде баштайгы та-
рааларын үнүжү карың чедип белип
келген, чаагай дүжүттү илередип тура-
ры колхоз даргазы эш Дудерва редак-
цияга динчкаткан.

Тарааның чайгы ажаалдазын чоруту-
шан, колхозтун хову ажылының брига-
дазы амгы кичээңгейин картофады бол-
гаш ногаа олурулганынча угандырып
турар. Картофады 15 гектарда олуру-
ган, апаа немей ол култураны ам-даа
2 гектарда олурут. Арбушту 8 гектарда,
огурец, морковь, капуста помидор куль-
тураларын 5 гектарда тараан.

Ленин аттыг колхоз өртөөн чылын но-
гаа култураларында 35 муң рубль
орулга алган, а бо чылын ногаа ажылы-
нын бригадалы (бригадир эш Сотпа) тө-
рөөн кохозуңа 50 муң рубльдин орул-
ганын бер деп хүлээген. Оларын сөзү
бөттүг ажыл-херектен карышпас.

Анык механизаторларның көргүзүлгери

Улуг Октябрьның 40 чыл оюнга күш-
ажылчы чедикшиңнерин ужуражыр
дөңгө чарыштышаан, Шагаан-Арыг МТС-
тиң анык механизаторлары часкы хову
ажылына бедик көргүзүлгери чедип ал-
ганнар.

«Күш-ажылдың хосту» колхозта
ажылдап турар № 1 комсомолчу-анык-
тар бригаданың трактористери Федор
Бендик, Василий Дугин, Иван Петенев
тарыңга хүндө 27 ганы ачылдып кы-
лыр тургаш, 100—106 га чедиргенер.

Ю. КОСТЫЛЕВ.

Агитаторлар ховуда

Октябрьның Социалисттик улуг рево-
люциянын 40 чыл оюнга чедикшиңни-
ниң ужуражыр дөңгө калбарган бүгү
улустун социалисттик чарыжы-биле сорук
кирген Улут-Хемин Жанов аттыг кол-
хозтун тараажылары бо чылын тарылга
шөлдүн калбартыр болгаш ылангыя кур
черлерин шиптээдип алыр талашы-биле
элээн бөттүг хемчегелерин ап чоруткан.

Колхозта партия организациязының
агитаторлары колхозчуларын болгаш ме-
ханизаторларын күш-ажылче эвилелдээр
херекке биче эвес ролду ойнап турар.
Часкы тарылга ажылары эгелээринин
мурунда-ла агитаторларын тусай
чүдөүл хураалын кылгаш апаа тус-тус ки-
жиринин ажалдаар улаштувтарын айттып
быгылаан.

Колхозтун партия организациязы бол-
гаш оон агитаторлары колхозчулар орту-
зунга организастан болгаш утадып
тайлыбылаар ажалдарын чедикшиңни-
ниң чорутканы-биле колхоз өрте чажып
тарың тараа култураларын сөө ажыл
хуннеринде доозарын хандырган.

Кол култура кызылганы өртөөн чыл-
дазында 250 гектар ажыгын, ол ыш-
каш арбайын 50 гектар болгаш сузаны
90 гектар хөйну тараан. Хөй-хөй чыл-
дарын дүргүдө ажалдагышмай өн
чыткан Чооктеин кур ховуун колхоз
бо чылын шиптээдип ап өгөлөөн. Шык ба-

зырыңа болгаш кур черлерин ажал-
даарыңа анык тракторист М. Самбу
үдөгөрлөп ачылдып, хүн бүрдө ыныд
эвээш эвес нормаларын күсөдип турган.

Үзөин чажарыңа агрегаттын хоочун
механизатор М. Малбыс-оол башкарып
турар. Оон септиктерин Чаш-оол, Фис-
пен, Дюпчун-оол олар база-ла байлап дур-
жулгалылар. Оларын агрегады ам үш
чыл ачылдып турар. Чажылдары чотуур
өйдө эки шынарың чорутканы-биле
баштай чаштыңтан тараалар ам безин
черин өнүн былаан көгөрүп үнүп овар
апаган.

Хову тураларда ачылдып турар кол-
хозчулар ортузунда беседарың болгаш
мыттык номчулгаларын доктаамал чоруду-
п турар. Бо талашы-биле агитаторлар
Аран, Ном-Хуурак, Дамды-оол, Бо-
ла-оол олар идеейлиг ачылдып тур-
рар. Хана солун, агитхуудастар болгаш
көргүдүр самбыралары ачылдып турар.
Ховуда ачылдып тураларга концерттерин
болгаш кино-чуруктарын үргүчү
көргүдүп турар.

Агитаторлар ам ССРЭ-нин Дээди Сове-
тинин, сессиязының материалдарын хову
тураларда ачылдып тураларың орту-
зунда таныштырып өгөлөй берген.

А. СОСНАЛ.

А. НОВОЗОВ.
Восток области.

ССРЭ-нин Дээди Сөвөдinin Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошиловтун Ханойда чоруп турары

ХАНОЙ. (СЭТА). ССРЭ-нин Дээди Сөвөдinin Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошиловтун Вьетнамдын Демократтыг Республикасында чоруп турарына чек бергенге холбоштыр найыслаганын администрациятын комитетинин органдарына совет-вьетнам байырагынын митингине Ханойга майның 21-де болгон.

Аас эртен. Вьетнамдын Демократтыг Республикасынын тургустугуна 1945 чылдың сентябрь 2-де Президент Хо Ши Миннин байырагынын чоруп турарына чек бергенге холбоштыр найыслаганын администрациятын комитетинин органдарына совет-вьетнам байырагынын митингине Ханойга майның 21-де болгон.

Тус черин шагы-биле эртенги 6 шаа 30 минутта Хо Ши Минин болгон К. Е. Ворошиловтун, база Ш. Р. Рашидовтун, М. П. Ефимовтун, Н. Т. Федоренковтун, М. В. Замиянинин, Вьетнамдын Демократтыг Республикасынын Национал хурамынын Доктаамал комитетинин даргазы Ток Дык Хангын болгон ВР-нин өскө-даа күрүнө аймакчаларынын илдерге көзүлүп калганын диниттин адим чыксаащынары-биле, «ура» деп кылдыр-биле утсаан.

К. Е. Ворошиловка болгон Хо Ши Минге уурлап чектер туусуулаан.

Найыслаганын администрациятын комитетинин даргазы доктор Чан Зуй Хынг өскө-биле митингине азынган. Оон соонда К. Е. Ворошилов чүе чугаалаан, оу диниттин, ур тутубас адим чыксаащынары-биле утсаан.

Митинг доогулаанын соонда, бедик залчыга көргөсөн хүлөп азынган дээш, Национал хурамын Ханойда депутат болуп Президент Хо Ши Мин найыслаганын чурттагы чогуна изи-биле чегирген илдертен.

Утубас вьетнам-совет найырагынын сеткил ханышкынын көргүзүп болгон митингте чүс муң ажы киж киришкен.

ХАНОЙ. (СЭТА). Митингине соонда Президент Хо Ши Мин-биле болгон бохун өскө-даа элери-биле калы К. Е. Ворошилов бохуну турар черинге чурттуу жоюларын азынган чоннары болгон Ханойнун чурттагы чогуна төлөдери-биле база Вьетнамдын биче националдарынын төлөдери-биле ужурашышкын кылган.

Вьетнам улуска көргүзүп турар дузалчыны дээш совет улуска байыры болгон өөрү чегирген ужурашышкын келгендер дамытканнар. Совет Эмгектинин дуржулазын амыралаан бүтү-ле талаарына азынган бис деп олар айтканнар. Ханойнун чурттагы чоннары К. Е. Ворошиловтун тургу-биле артып каан портретин оон бохунга туусуулаан.

Оон бохунга болгон оон калы чоруту аштеринге көргөсөн хүлөп азынган дээш вьетнам амырлар чоннарга чурттуу ханышкынын өөрү чегирген иш К. Е. Ворошилов илдертен болгон совет улуска оларга акы-дүмүгүн байыры ламчылган. Олуржун турарларын арзында Вьетнамда чурттан турар бүтү-ле националдарын төлөдери-биле бар болуп турарын сеткил ханышкыны-биле дем-

дегилеешаан, бүтү улустун чангыс аай өтү-ле кылдыр сыры каттыжарынын чугулазын Вьетнамдын Демократтыг Республикасынын бүтү-ле соругаларын шийтирээринге, чоңуң бүтү-ле күзө-соругаларын амыралаа боттандырынгача чугулаа негедде болуп деп К. Е. Ворошилов демдегезен.

Оон чугаалаан байырыг өстери болгон байырагынын күзөдери дээш эш К. Е. Ворошиловка Президент Хо Ши Мин чегирген илдертен болгон чаз пинти-делди тургузарынын база төрөөн чурттуу тайбың каттыжарынын орунда бар туруп турар бергелери вьетнам улус ажып тилеп шыдаар дээринин дугайында бүтүрелин бүтү улус чүтүдүзүгүн көрүп турарын демдегезен.

ХАНОЙ, май 22. (СЭТА). Бүгүн эртен ССРЭ-нин Дээди Сөвөдinin Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошилов Ханой хоорайнын чангыда туруп турар механика заводун көргөн. Туугуң чоруп турары-биле, дериглерин өстери турарынын байдалы-биле, завод продукциянын планнап турар номенклатуразы-биле ол тодарай танышкан. Бо дээрге металл ачылган кылдыр станоктарга болгон дериг-херекселдерге чурттуу херекселдерин азынган машина туугуң чурттуу төгүзүдө баштайгы бүдүргөзгө болуп завод дээрин заводтун директору Нуген Лой К. Е. Ворошиловка чугаалаан.

Заводта механика болгон чымыла цехтери, дарганалга цехи, мышты цехери кирип кылдыр болгон өскө-даа чангыс цехтер бар. Заводтун чангыда туруп турар металлургия цехи чыл бүтү-ле 2 муң тонна шойлу болгон канын экилдер болуп. Оон-биле калы улус завод стандартыг өскө-биле калы база септер.

Экономикалык халас дузалачы дугайында 1955 чылдың июлда кылдылган дугурулга-биле дүүштүр заводту Совет Эмгектинин дузалы-биле туруп турар. Заводта херекселер бүтү дериг-херекселди Совет Эмгекти берип турар. Москвавын, Ленинградтын, Харьковтун, Тбилиснин, Разаньнын болгон Совет Эмгектинин өскө-даа хей-хей хоорайларынын машина туугуңу заводтары боттарынын продукцияны оңчу чуртуктуулаан. Амыг үе чекер мышты цехи кирип кылдыр болгон мыш дилер цехтер амыралаа кирген, механика болгон дарганалга цехтеринде дериглер өстери дооступ турар. Бо чылдың июлда завод бүтү-биле азынган кыр.

Боттарынын амырларга кандыг бергелерге таваржып турар силер дээ туугуңу болгон заводтун дуртукчуларын К. Е. Ворошилов айттыр. Колла берге чүе болза туугуларын кылдыр дериг-херекселдерин амыралаа кирип чегирген чегир мергелерди калдыр чангыс чон болуп турары болуп деп Нуген Лой чугаалаан. Мычазыкка ба таллазы-биле заводта ачылган турар совет тускай эртенгилер бистерге дузалачы-ры-биле чедип келгенер. Олар боттарынын дуржулазын бистерге күзөдери-биле дамыткан берип, туугуңу чүс-чүс амырларын белеп бергенер.

Бүдүргөдүн түнелгиде заводтун туугуларын-биле болгон амырларын-биле К. Е. Ворошиловтун ужурашыш-

кыны болгон. Улус совет улустун төлөдери К. Е. Ворошиловтун заводка чорозаны-биле холбоштыр заводтун директор оларын өтүзүлгөн улус өөрүл-күнү илдерген, вьетнам улуска, мычазыкка улус заводтун туугуңа көргөсөн бүтү талыг, ак-сеткилгиде дузалачыны дээш Совет чазакка болгон бүтү совет улуска изи-биле өөрү чегирген илдертен дамы-дарын дилген.

Өөрүтүлүгү хүлөп азынган дээш база вьетнам улуска совет улустун акы-дүмүгү дузалачынын бедик-биле үнелер көргөн дээш К. Е. Ворошилов амырларга болгон туугуларга өөрү чегирген илдерген, Совет Эмгектинин амырларын, тараачыларын болгон интеллигенциядан изиг байыры вьетнам амырларга дамыткан.

Силер болза чаз индустриянын баштайгы эгедерлерин, машина туугуңу баштайгы заводтун туугуларын болуп турар-дыр силер деп ол демдегезен. Социализм тургузушкунун орунда буржуазия силерин маанай турар улус хөгжү-дөдө баштайгы үндөдүн салым турар-дыр силер. Бистин үеисте чангыс-даа чурт машиналар болгон станоктар чокка, техника чокка чурттан шыдаас деп К. Е. Ворошилов чугаалаан. Мычазыкка ол бүтүгү болуп тызды хей, шудугу болгон шыдамын өөренир керек.

Совет Эмгектинин силерге ол акы-дүмүгү дузалачынын кандыг-бир хуула эре-ажыктар дээш эвес, харын пролетарын интернационализмин үтүрү-биле, социализм латтеин быжыларын үтүрү-биле, силерин үтүрү-биле чыгай байды бергелерин үтүрү-биле көргүзүп турар.

Чаз амырларын тургузушкунунга, чурттуу тайбың каттыжарынын дээш демдеге амырлар болгон бүтү вьетнам улус чаз-чаз чегирген илдертен болуп К. Е. Ворошилов түнелгиде күзөп чугаалаан.

ССРЭ-нин Даштык херектер министри орадачыны Н. Т. Федоренко база амырларын мурунга олчу чүе чугаалаан.

Завод туугуңу көрүп турарын үнелде К. Е. Ворошиловтун Вьетнамдын Демократтыг Республикасынын Премьер-Министрин орадачыны генерал Хо Нуген Зип, Вьетнамдын Демократтыг Республикасынын министри Ле Гань Нги, Чан Ван Кхо, Ханойнун администрациятын комитетинин даргазы доктор Чан Зуй Хынг, а ол мышам ССРЭ-нин Даштык херектер министри орадачыны Н. Т. Федоренко, ССРЭ-нин Вьетнамдын Демократтыг Республикасында Оңза болгон Бүрү эрелги Зичин М. В. Замиян, ГЭС-ин Вьетнамдын Демократтыг Республикасында төлөдери К. В. Фалеев, заводта бүтү совет тускай эртенгилеринин оптегилерин дуртукчузу В. А. Евтеев үдөп чорозаан.

К. Е. Ворошилов болгон ону үдөп кижилер механика заводтун чорозынын соонда Ханой хоорайнын көргөн болгон өскө чамдык черлерге база чорозаан. Найыслаганын чоңу эржим азынган иш байыр чедирп турган.

Неру биле Бандаранаикениң кады кылган медеглеи

ДЕЛИ. (СЭТА). Индиянын премьер-министри Неру болгон Пейлонун премьер-министри Бандаранаике кады кылган медегел парлап үдүргөнер. Нерунун Коломбога чугаалажышкынын соода ол медегелге ат салгай.

Тайбың кожа-хелбөс догунап турарын беш принциптеринге—панча шилага боттарынын бүтүрелин иш премьер-министрлер балыккап турлар деп медегелде чугаалаан. Ишдыг политика болза дегелер байдалында дүшүрүлүп чоруту кошкандыгына иштин бээр болгон ам бүтү дегелерге кылган болуп турар шындыг үсүзүшкынын чайлазы-рынга дузаны чедирер деп медегелде чугаалап турар.

Агрессияны кандыг-даа хевирин болгон оларын чурттарына колонизацияны база катал дегеринин кандыг-даа орадажышкынын Неру болгон Бандаранаике шийтирелин-биле бургу шааннаар.

Суаң каналдап суднолар аргыжылгазы катал эгедерин холбоштыр премьер-ми-

нистрлерин кандыг турарын база илдертенер. Мычазыкка Бариын Азияда болушкуну дугайында боттарынын ханышкы-биле дүрүр турарын олар медегелзөөр. Оу районун айттырларын чүтле ол районун чурттарынын улустарын шийтирелен туруп болуп ужурап деп медегелде чугаалап турар. Медегелде оон мың БНО талазы-биле Кыдат Улус Республиканын дүрүм бугуар эрелерин катал тургузарынын эржеж чугулазы-ның дугайын чугаалап турар.

Атомуг болгон водородтук чексетти туулуга чедир хоруталгыже чедир оларын шенелдерин доп-доруа ара сосадарын премьер-министрлер түнелгиде кылтырлар. Ишдыг ара сосадарын болза шагды-ла туруп келген айында кызыгаарларынга база улустар азынын дүшүрүлүп чоруту кошкандыгына чүтле чедирер эвес, харын база чексек дүшүрүлүп айттырын боттуу-биле чугаалажып көрүңге чедирер деп ол медегелде демдегеп турар.

Египетте соңгулалар мурнунда

ИСМАИЛИЯ. (СЭТА). Эртен чылын сентябрь 15-те боттарынын чазыккары дүшүрүлгөн бугуар англич, Француз болгон өскө-даа даштык додманыр каналы келертен калган чурткан турла, Суаң каналынын амырларын берге ху-неринде улус шыдамын болгон мергелерин көргөсөн хей болуп хоочун додманырга чазактын шаанналарын тыпсы-рын байырагындан бугулар май 20-де Исмаилия болгон. Ачы-ханышкы дээш деп медалы-биле 67 египет болгон 12 грек додманыр шаанналарын.

Президент Насерин дашканын бугуар шаанналарын шыгарткан додманырга тыпсышкан, Суаң каналынын администрациянын баштаар черинин чангыне директор Махмуд Юнес каналын үтүктөл чаз амырларын египет додманырын, а ол мышам найырагы чурттардан келген додманырын өскө-даа амырларын ачызында хандырткан деп демдегезен.

Империалисттер күштерин каналдап чорутушкуну үзөр болгон оон соонда оон харыскалган Суаң каналынын мурунга чазы компаниянын национализация Эгипетте олар дээр орадажышкынары туралга, каналын амыр-чорутулгазы хандырган деп чүвени Юнес ооналал демдегезен. Даштык додманынын амырлар массалыг чорутууларын соода египет администрация судноларын тавында чегир хандырып шыдаас боор деп империалисттер корлап турганнар.

Ам Суаң каналдап судноларын эртти-кинн таарымчалыг боттарынын турар. Суаң каналын амырлар турар судноларын салы доктаамал өтүп турар. Апрель 10-да каналын амыр тургусканын болгон ону судноларын таарымчалыг эртенге амырларын соода, апрель 20 хуверинин дуртуулаа каналдап дегелерин хей-хей чурттарынын туктарын 300 ажыг суднолар өрткен. Майын 20 хуверинин дуртуулаа каналдап 500 чыгым суднолар өрткен. Ам Франциядан аныгыда бүтү чурттарын суднолар каналын амырлар турар.

КАН. (СЭТА). Египет республиканын

Тайбың камгалалынын Бүгү-польша комитетинин конференциясы

ВАРШАВА. (СЭТА). Польшаның парлаа агентилерин динидаын бугуар азырга, тайбың талаачыларын Бүгү-польша комитетинин конференциясы майнын 21-де Варшава болгон.

Тайбынын камгалалы дээш шийтеш-линин амгы үеде кол соругаларын бирөөн болза аяролук чексетти шенелдерин сосадарын дээш, герман милитаризмин катал төртүрүгүн болгон ону атомуг чексек-биле чексегээрине улус бүтү улустун кампанынын организатор болуп деп конференциянын киржикчилери демдегеп турганнар.

Конференциянын киржикчилери: атомуг чексетти шенелдерин дугайында, Европата айымы чок чорутуу болгон тайбынын камгалалы дээш демдегел дугайында деп үш резолюцияны хүлөп алганнар.

Конференцияга оон мың тайбың талаачыларын Бүгү-польша комитетинин суднолар база болгон.

Чехослован-моол кады амырларгазынын дугайында протокол ат салганы

ПРАГА. (СЭТА). Чехослован телеграф агентилерин динидаын бугуар азырга, эртен-техника кады амырларгазынын айттырларын талазы-биле моол болгон чехослован төлөдери азынын протоколга ат салган, ол протокол болза геология шийтешлиг болгон Моолдун мыш амырларын амырлар талазы-биле, база үтүрүгү тускай эртенгилерин белекээр талазы-биле кады амырларгазын көрүп турар. Оон ангыда алгы-беш болгон иш дүшүрүлгөзүнн база үтүрүгүн өскө-даа амырларын талазы-биле техниктиг документаларын Чехослован МАР-га дамыткан бээр.

Фатерхольмун чазанын дүшкени

ХЕЛЬСИНКИ. (СЭТА). Чурттуң байдыл ханышкынын доктадынын программазы-биле холбошкан чамдык шийтирелтиг айттырларын, амырлар амыр төлөдери дугайында айттырлар талазы-биле Финляндияга сооду хуверин чорутуу келген чугаалажышкынар кандыг-даа түнелдерин берген барган. Ону болгон премьер-министр Фатерхольм майын 22-де республиканын президентинге чораш, чазактын дүжери дугайында дилетин ортта кылган.

Ги Молленин чазанын дүшкени

ПАРИЖ. (СЭТА). Ги Молленин чазанын бугуар дугайында айттыр талазы-биле майын 21-де орай келгө Национал хураа болгон баллажышкынын өсөлтү түнелдерин кылган. Француз парламент болза 213 баллажышкынарга хуу 250 баллажышкынар-биле, эрге-чатырга 16 айларын дуртуулаа туруп келген чазакка бугуарезин илдертен.

Редактор Н. С. ШОЯГУ.

КИНО

„ЧЕРНИН ДУЗУ“

Чес казар рудниктерге мексиканнар хей-хей чылдарын дуртуулаа амырлар келгенер. Америк байлар шахтерларын ханы-биле болгон дери-биле байып, оларын хүнүн-не аас-кежи чок ооза-ондатып чорукка таварыштырп турар. Амырларын өг-бүдөин чурттарына таарымчал чок көчүтүп багай черлерге чурттан, рудниктерге хүнүн-не бир киж айылга таваржып турар-даа оон бай элдеринге олар кандыг-даа хамаарылга чок. Бир эвес амыр амырлар сенгэ таарымчал чок чоруй бар, орунга өскө кижин кирип алыр бис, чуртта амыр дилгез чүс-чүс мун кижилер хей болгай дээр хей-биле бай амырлар амырларын кандыг-даа негедеринге кичигей салбайн турар.

Аас-кежи чок бир-ле таварышканы соонда дагылар амыр сосадарынын чарлаар. Амыр сосадарынын бары чурттык чыл иштинде үтүгүзүр. Бир эвес оон сосадар, рудник элдеринге дүжү бериптер болза, хей айларда аштап, сускап турган чоруткан демсел кандыг-даа түнел чок болуп болгон ба-ла-ла аар-берге, айымыг байдалыг амырлар чор амырлар эгелер. Мычазык амырлар амыр сосадарынын үтүгүзүр турар. Мычазык-даа рудниктерин элери холга кирип берген, өскө черден амырлар чыксаащы оруту дүжү турган. Хероженерин ааа киржип чешереккенде олар амырларын орунтуу элдер турганнар. Мычазык-даа эрге-чатырга дүжү берген тергилер турган хероженерин тулуп хоругулар. Оларын азында чаш урууларын Эсперанса база бар. Хероженерин рудник элери амыр сосадарынын кижилерин сосадарын негедер, олар мычазык, хоругулар хероженерин удатпай хостантар. Хероженер-

ин чыксаащы үндүр дээш рудник элери карак чамы төгүлүр ишты база хероженер. Мычазык-даа хероженер дүжү бергенер.

Амыр сосадарынын тилелгези дээш демсел-биле кады чамдык амырларын өтүп иштинге маргылаа база чоруп турар. Хероженерин чүтле өг-бүдөин амыр кылдыр болгон эр улустун херожене бичин-даа киришкен деп амырлар санай турганнар. Хероженер чүтле өг-бүдөин амыр кылдыр эвес, а эр улустар кылдыр амыр-хероже кирип эрелги бис дилгез бүтү чүтүлдер оларын кириштерин негеп турарлар. Бо айттыр талазы-биле Эсперанса биле Ромон Кинтер оларын азында улус маргылаар чоруп турар. Дика хей маргылаарын түнелгиде Эсперанса өг-бүдөин иштинге-даа иштинге амырлар-даа аша-биле деп эрелги бо-лур чорутуу чедип алган. Мычазык эр амырлар амыр сосадарынын үтүгүзүр турар үнелде хероженерин чүтле өг-бүдөин амыр кылдыр улус эвес, харын оларын боттары-биле бир демеи бергенер. Чок эштери кылдыр көрө бергенер.

Рудник элери амыр сосадарынын аштарынын маанай чадап кааш, ааа соода оларын шийтүрүп сууран үндүр сы-мырлар болгон өскө көжүр деп шийтирлер. Ол-ла доруа оларын дериг-хероженерин үлгү октамыл эгелээр. Мычазык амырлар чоругуна суурун чуртукчуларын-биле кады шийтир-ли-биле демселгиз эгелээр. Хероженер борта база-ла улус ролуу ойналар. Амырларын мычазык тилеп үнел.

«АКШ-тын хамаарышас бүдүргө каттыжылгазын база шахтерларын болгон демир элдерин заводтарын амырларын Интернационалдыг элдерин» бүдүрүп үндүрген «Чернин дузу» деп чаз уран-чечен кино мычазык доостур. Ук кино кылды, АКШ-тын Нью-Мексико штатынын «Эмчайр чес»

деп компанияга улус шахтерларын амыр сосадарынын үндөдүн алган.

Дешилгелгиз амер кино тургузуучу Майе Уилсон болгон режиссер Бирман олар кинону амырлардан хоорук болдурбас дээш шахтерларын амыр сосадарынын болуп турган рудниктерге чедер бергенер. Ук кинону бүдүрүп турар үнелде дыка хей бергелер таварышкан. Тус черин эрге-чатырларын албалы-биле АКШ-тын чатырыкын боттары кинону амырларга чангыс көпөк-даа берген. Мычазык кинону тургузуучулар шахтерларын болгон демир элдерин заводтарын амырларын элдерин амырлар аша талазы-биле дузаларын дилээр. Оларын берген эвеш ашаа чүт-даа чедисе болгон чүтле Эсперансанын ролун күтүрери-биле мексикан артист Росариу Ревуаласты чазан болгон өскө ролдарга амыр сосадарынын кирип чегир ханды турган. Мычазык Калифорния штатынын төлөдөр келген «Хувер» улус, коммунист филант» хоругуларын негезен. Оон соонда артист Ревуаласты тулуп хоругула болгон кинону тургузуучулар ол-ла доруа (24 шаа иштинде) рудниктен үнүп чорутуу негезен.

Оу черин эрге-чатырга оларын амырлар кинога ойнап турган амырларын иштер, оларга кандыг-ла бир айымы таварыштырарын орадажып турган. Кинону кирип чегир болгон ол черин профсоюздарын дуртуу турган кижинин бажынын өртөдөдө ол чүтле үш бичин урууларын ол азында үштүп алган. Кинону бүдүрүлгө негери кирип шийтүп хооран турган. Мычазык-даа кинону тургузуучулар амыр кылга хуусаанын дуртуулаа дооступ алганнар.

Ук кино ам областын элдеринде үнүп эгелген.

Н. СОЯН

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетинкин кудучуу, бажың № 3. ТЕЛЕФОНЫ: редакторун 3—62, редакторун орадачынын, иштин информация калдынын — 3—88, харыскалгалы секретарын, култура болгон амырлар калдынын 4—98, партия амырлар, пропаганда, үтүгүр болгон транспорт, калы амыр-агы калдынын 3—68, чала калдынын база бугуарларын 3—65.